

Rebalans državnog proračuna za 2012. godinu: zašto rastu rashodi državnog proračuna?

Bronić, Mihaela

Source / Izvornik: **Aktualni osvrti, 2012, 5, 1 - 3**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

<https://doi.org/10.3326/ao.2012.43>

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:242:663186>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-27**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

AKTUALNI OSVRT

Rebalans državnog proračuna za 2012. godinu: zašto rastu rashodi državnog proračuna?

dr. sc. MIHAELA BRONIĆ, Institut za javne financije, Zagreb

Hrvatska Vlada je 15. studenog uputila Saboru **rebalans državnog proračuna za 2012. godinu**.¹ Prihodi za 2012. nakon rebalansa iznose 110,3 milijardi kuna (1,4 milijardi kuna više nego je prethodno planirano), a rashodi 120,3 milijardi kuna (1,5 milijardi kuna više nego je prethodno planirano). Deficit državnog proračuna sada iznosi oko 10 milijardi kuna (94 milijuna kuna više nego je prethodno planirano) (tablica 1). Budući su se i državni prihodi i rashodi povećali za slične iznose, rebalans nije značajnije utjecao na visinu deficita državnog proračuna.

Tablica 1. Ukupni prihodi i rashodi državnog proračuna (u milijunima kuna)

	2011.	Plan 2012.	Rebalans 2012.	Povećanje/smanjenje uzrokovano rebalansom
Račun prihoda i rashoda				
Ukupni prihodi	107.417	108.950	110.343	1.393
Ukupni rashodi	121.425	118.841	120.328	1.487
Manjak (deficit)	-14.008	-9.891	-9.985	-94

Izvor: Vlada RH (2012)

U nastavku teksta cilj je ukratko analizirati rashode državnog proračuna koji su rebalansom najviše povećani. U tablici 2 prikazani su po stavkama rashodi koji su povećani za više od 50 milijuna kuna, a ukupno iznose gotovo 2,5 milijardi kuna.

Postavlja se pitanje otkuda u tablici 2 povećanje rashoda rebalansom za 2,5 milijarde kuna, ako smo na početku teksta rekli da će rashodi nakon rebalansa biti veći od prethodno planiranih za 1,5 milijardu kuna. Rashodi će zaista biti veći za 1,5 milijardu kuna od prethodno planiranih, ali rebalansom dolazi i do promjene u strukturi prethodno planiranih rashoda. Naime određene se stavke prethodno planiranih rashoda i smanjuju (najviše materijalni troškovi, rashodi vezani uz nefinancijsku imovinu (kapitalni projekti) i pomoći), a umjesto njih se financiraju neki drugi rashodi. Tako je npr. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta odustalo od nekih prethodno planiranih kapitalnih investicija u učenički dom u Bjelovaru (5 milijuna kuna), u Obrtničku školu u Sisku (5 milijuna kuna) ili u Osnovnu školu Mijata Stojanovića u Babinoj Gredi (5 milijuna kuna) i na taj način osigurao dio novca za povećanje rashoda za zaposlene.

¹ Vlada RH, 2012. *Nacrt prijedloga izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu*. 61. sjednica Vlade, 15. studeni 2012.

Tablica 2. Rashodi državnog proračuna koji su rebalansom povećani za više od 50 milijuna kuna (u milijunima kuna)

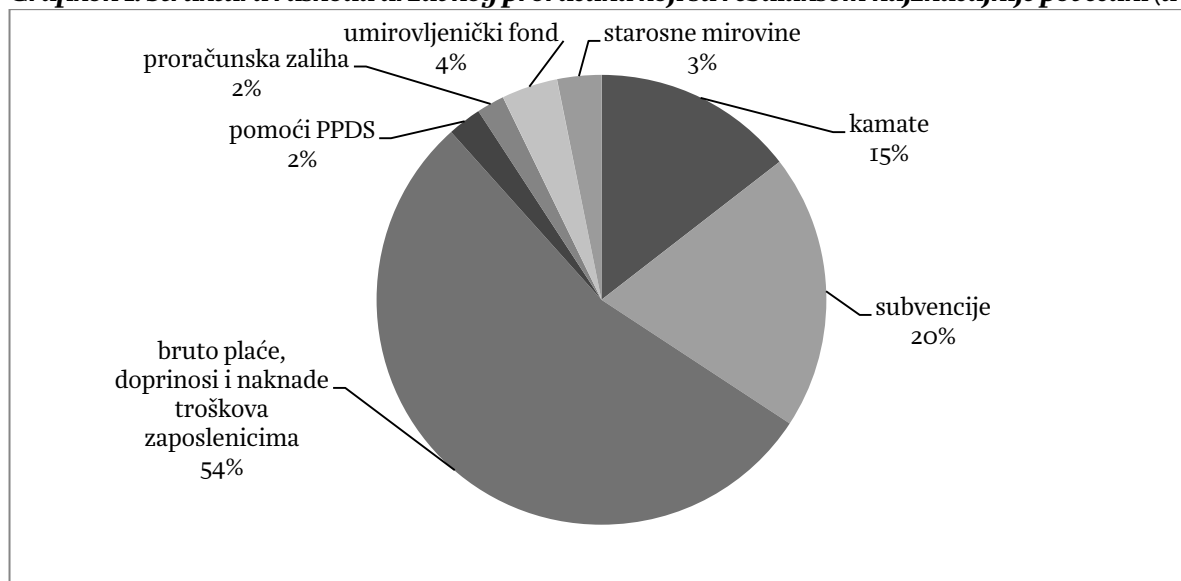
	Proračunski korisnik	Stavke rashoda povećane za više od 50 milijuna kuna	Povećanje u milijunima kuna	Udio u ukupnom povećanju (%)
1.	Ministarstvo zdravlja - HZZO	rashodi za zaposlene ustanova u zdravstvu - bolnička zdravstvena zaštita*	510	21
2.	Ministarstvo financija	kamate za izdane obveznice u inozemstvu	361	15
3.	Ministarstvo gospodarstva	subvencije - restrukturiranje brodogradilišta	290	12
4.	Ministarstvo unutarnjih poslova	bruto plaće i doprinosi za administraciju i upravljanje	235	9
5.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	osnovno školstvo - bruto plaće i doprinosi	195	8
6.	Ministarstvo poljoprivrede	subvencije - poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu	139	6
7.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	srednje školstvo - bruto plaće i doprinosi	128	5
8.	Ministarstvo financija	umirovljenički fond - isplata posljednje rate umirovljeničkog duga*	100	4
9.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	osnovno školstvo - naknade troškova zaposlenima	80	3
10.	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	starosne mirovine*	79	3
11.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	visoko obrazovanje - sveučilište u zg - bruto plaće i doprinosi	74	3
12.	Ministarstvo unutarnjih poslova	bruto plaće i doprinosi za administriranje i upravljanje sustavom državne granice	68	3
13.	Ministarstvo gospodarstva	naknade građanima i kućanstvima - brodogradnja*	61	2
14.	Ministarstvo financija	pomoći područjima posebne državne skrbi	60	2
15.	Ministarstvo obrane	naknade troškova zaposlenima - mirovne misije	55	2
16.	Ministarstvo financija	proračunska zaliha	50	2
	UKUPNO		2.485	100

* Po ekonomskoj klasifikaciji proračuna knjiži se pod naknade građanima i kućanstvima.

Izvor: Vlada RH (2012)

Najveći udio u značajnije povećanim rashodima iz tablice 2 imaju plaće i naknade troškova zaposlenima (54%) (u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu obrane), rashodi za kamate (15%) (za obveznice izdane na američkom tržištu), te subvencije Ministarstva gospodarstva i Ministarstva poljoprivrede (20%) (najvećim dijelom su to subvencije za brodogradilište Split).

Grafikon 1. Struktura rashoda državnog proračuna koji su rebalansom najznačajnije povećani (u %)

Izvor: Vlada RH (2012)

Tablica 2 i Grafikon 1 daju i dosta dobar prikaz značajnih problema rashodne strane državnog proračuna čije se rješavanje godinama odgađa (reforma plaća u javnim službama, reforma zdravstvenog i mirovinskog sustava, privatizacija brodogradilišta te reforma lokalne i regionalne samouprave). Bilo bi dobro da Vlada što prije provede te reforme jer bi se njihovim uspješnim provođenjem omogućilo dugoročno smanjenje deficita, javnog duga i kamata koji sve više opterećuju državni proračun.